

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiözetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Előfizetésre . . . . . 12 „
 Vidéken negyedévre . . . 5 „
 Évesre . . . . . 20 „

László József
 kiadó és laptulajdonos.

Szentmihályi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adódnak vissza.

Az elhagyatott gyermekek.

Debreczen, július 30.

A humanizmus történetének leg-szebb fejezetét alkotja az elhagyatott és talált gyermekek állami menhelyeiről alkotott törvényezik, melynek végrehajtásán most folyik szakadatlanul az előkészítő munka a belügyminiszteriumban.

Még ebben az évben az ország különböző városaiban, Debreczenben is, husz ilyen állami gyermekmenhelyet állítanak fel a talált és hatóságilag elhagyatottnak nyilvánított gyermekek számára. Dicsér-nünk kell azt a nemes versenyt, melyet az egyes városok, még nagy pénzáldozatok meghozatalával is, kifejtének, hogy csak ilyen állami gyermekmenhely birtokába jussanak.

Ámde a belügyi kormány inkább arra néz ezen gyermekmenhelyek székhelyeinek kijelölésénél, hogy az illető városok és vidékek mennyiben alkalmasak az állami

gondozás alá vett gyermekek testi és lelki fejlődésének előmozdítására, mivel ebben a részben a kormány szeretné megosztani feladatát a társadalommal.

A magyar társadalomra hárul a kötelesség, hogy az államot serényen támogassa a gyermekmenhelyek felállítását által kitűzött célok elérésében.

Eddig a talált és elhagyatott gyermekek ellátásáról jóformán társadalmi uton gondoskodtak. A fővárosban a Fehér-Kereszt-Egylet fejtett ki nagyobb tevékenységet. Vidéken a községi hatóságok segítyezése mellett itt-ott egyesek is vállalkoztak az elhagyatott gyermekek gondozására.

A belügyi kormány eddig is szintén kiváló sulyt helyezett a lelencügyre. Erről tanuskodnak azok a nagyösszegű dotációk, a melyekkel a belügyi kormány az egyes gyermekvédő-egyleteket támogatta.

Az utóbbi időben pedig a bel-

ügyminiszterium milliókat s éven-kint oly nagy összegeket fordított a talált és elhagyatott gyermekek ellátására, hogy már többé ilyen nagy összegek kezelését nem bízhatta a kormány a törvényhozásnak felelőtlen közegekre, egyletekre. Ennélfogva már az ország vagyona-val való rendelkezés alkotmány-jogi alapfogalmainak megfelelőleg is, alkotmányos uton felelősségre vonható kormányközegekre kellett bizni ezen nagy összegeket, valamint az azok árán fentartott intéze-teket. Ezzel indokolták az állami jellegű gyermekmenhelyek felállítást közigazgatási és államjogi szempontokból.

Ezen államosítás kétségkívül a kormány helyes budget-érzékére vall, valamint a közigazgatási ügyvitel czélszerűsége szempontjából szintén kívánatos, hogy a belügyi kormány, mely általában a közrend-őri hatóságot gyakorolja, maga közvetlenül rendelkezék olyan intéze-tekkel, melyek az elhagyatott és

A „Szabadság” tárczája.

A magas tátrából.

Maklárháza, jul. 31.

Talán érdekelni fog nyájas debreczeni olvasó, hogy ilyenforma világ is van erre felé, a fehérvölgyi Tatra körül az illatos örök zöld fenyvesek, a zugó, beszédes patakok, meg a szeges talpu cipővel, hosszú botokkal, hátí batyukkal felfegyverkezett emberek (u. m. turisták) hazájában. Érdeklődésed, sőt talán irigységed még nagyobb lesz, ha megtudod, hogy míg te az izzadság nehéz esőpjeit hullatod, és majd elepedsz egy korty hideg italért, addig mi jég hideg forrás vizet iszunk, és sötét fenyvesek árnyában hűsölünk, ha akarunk, ha nem, amennyiben 12—15°C mellett egyáltalán hűsölni akar az ember.

De térjünk a magas Tátrára, azaz egyelőre csak az aljára. Képzeld egy ma-

gas, hullámos térséget, fenyvesekkel; itt ott vadvirággal dusan behintett mezőkkel tarkázva, esobogó patakok futnak tova szeszélyes kanyarulatokban, s a mi a legfőbb, minden 8—10 km. nyire egy egy üdülőhely, fürdő kívánja, hogy ott töltsd el a nyarat. Ha még ehhez hozzáveszed a fensik szélén elnyuló Tátrát (menkü sok kü), melyről az elragadtatott turisták azt szokták irni, hogy „hóborította feje a felegekbe vész el” (ez azonban csak frázis, mert a Tátra csak azért is felül ér a fellegeken, azok töbnyire csak a mellét vagy a nyakát szokták el-takarni), akkor mondom általánosságban tisztába vagy a Tátra vidékével.

Most lássuk a Tátra ethografiáját. Négy féle nép lakik itt. A benszülött a cipeer, általában a városokat lakja; em-lítésre méltók ábrándos szemü szép höl-gyei. Másik népfaj a turisták népe ismer-tető jelei a hosszú bot, meg a szeges talpu cipő. Különös előszeretettel visel-tik a hegyek iránt; ha meglát egy hegy-esucsot, ösztönszerűleg azzonnal megmá-

sza és a rajtatenyésző gyopár nevű nő-vényt lelegeli. Mikért a turisták, szintén romád népség az u. m. fürdővendégek népe, csak egy-egy nyárára telepszik meg itten.

Egy acot bajban szenved, ez a pénzbőség, de a betegségéből egy nyári itt tartózkodás után alaposan kigyógyul. Negyedik népfaja e vidéknek az u. n. pinczér. Előfordul mindenütt, de nagy előszeretettel a fürdővendégek közelében tartózkodik. Mint egy bűvös doboz, minden kigondolható dolgot készenlétben tart, ami a Tátrával összefüggésben van. Ha te jámbor halandó nem vizyázol eléggé magadra, mire egy itteni pinczér-től elváltál, azon veszed észre magadat, hogy megvásároltad tőle a Tátra összes friss és szárított gyopárját, valamennyi tátrai fényképet és képeslapot, zsebpo-harát, kárpáti likört, turista botot s tu-dom is én még mit.

Mint említettem, az egész Tátravi-dék hegyből, erdőből meg fürdőből áll. Ha van egy kis patak, egy forrás, eset-

Michelstädter S. E. & H.

Kizárólag czipő-raktár. (Bevésett szabott árral.)

Piacz-u. 40. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

talált gyermekek erkölesi és testi elzüllesének gátat vetni hivatva vannak.

De nem éppen ezen pusztán rendőri szempontok léptek előtérbe ezen állami intézetek felállításánál.

Sokkal magasabb szempontokból szokták Széll Kálmán belügyminisztersége alatt az egyes reformterveket megalkotni és azok életrevalóságát mérlegelni. Sokkal ideálisabb, magasabb cél megvalósítása lebegett az állami gyermekmenhelyek tervezőinek szemében.

Szomorú tapasztalat, hogy nálunk igen nagy a gyermekhalandóság. Ugy, hogy ebben a tekintetben Európa legutolsó országai közé sorakozunk. Ezt a sötét foltot minden áron le kell törölni Magyarországra ábrázataról. Ennek a nagyarányú gyermekhalandóságnak oka pedig részben a köznép megfoghatatlan közönyösségében keresendő, mely előbb gondoskodik a lábasjóságáról, csak aztán következik a saját vére, édes gyermeke. A köznép valóban csekélybe veszi a gyermekét. Buta közönyösséggel nézi, ha beteg a gyermeke. Nem bánja, ha az meg is hal. Nem kell vele többet vesződni. De annak a gyermeknek is jobb, mert nem kell végig szendvednie ezt a nyomorúságos életet. Így gondolkozik némely helyeken a pór nép, veszedelmes életfilozófiája alapján. Ezen a rettenetes helyzeten még a közegészségügyi törvény különben böles rendelkezéseivel sem voltak képesek segíteni, melyek a 7 éven aluli gyermekek orvosi ápolását szigorúan meghagyják és megbüntetik a szülőt, a ki beteg gyermekéhez orvost

nem hív és a gyermek ebben a betegségben meghal.

Amde éppen a mi közegészségügyi törvényünk az, a melyet legkevésbé sikerült megfelelőleg végrehajtani.

Ezek a gondozatlan gyermekek kapják meg leghamarabb a járványos betegségeket. Az epidemia aztán elterjed az egész faluban, pusztít a gyermekek között és az a fekete kaszás éppen nem válogatja meg a gondosabb szülők gyermekét sem, kire a járvány elragad.

Fájdalmas látvány, ha elhaladunk a falusi temetők mellett és ott, különösen télvíz idején, látjuk a sok apró új keresztet, a frissen hantolt maroknyi sírokat, melyek egyre szaporodnak. Ezen járványfészkek pedig többnyire ott vannak, a hol legkevésbé gondozzák a gyermekeket. A legfőbb országos érdek tehát megakadályozni ezen járványfészkek keletkezését és ekként a gyermekhalandóságot.

Az új törvény módot nyújt arra, hogy azok a gyermekek, a kik akár szülők erkölestelensége, vagy legyőzhetetlen nagy nyomora, avagy javíthatlan tudatlansága folytán erkölesi és testi elzüllesnek vannak kitéve, ilyen állami gyermekmenhelyekre kerüljenek. Az árvaszék fogja ezt az elhagyottságot megállapítani. A társadalom egyik feladata lesz, hogy az ilyen egyes eseteket a hatóság tudomására hozza és a hatóság beavatkozását kérje, valamint ezt minden tekintetben támogassa.

Az állami gyermekmenhelyek épületében rendszerint azok a gyermekek nyernek elhelyezést, a kik betegesek. Az egészséges és fejlet-

tebb elhagyott és talált gyermekeket azonban az intézet az állami felügyeleti jog szigorú biztosítása és állami segélyezés mellett, egyesekhez kiadja ápolás végett.

Itt megint a társadalomra hárul a feladat, hogy kutassa ki és jól válogassa meg azokat a családokat, a hol szeretik a gyermeket, szívesen befogadják és jó szízzel ápolják.

Az állami gondoskodás külföldben annyira megy, hogy a Balaton mellett és a tenger mellett szanatóriumokat is rendeztet be a beteg gyermekek számára.

Mindezen üdvös intézkedések folytán remélhetőleg rövid idő alatt eltűnnek a láthatárról azok a számandó apró teremtsékek, a kik éhezve, rongyosan, piszkosan, elgémberedve kóborolnak az utcán, ragályt és fertőzést terjesztve mindenfelé és a kik csak koldulni vagy lopni tanulnak.

Az állami gyermekmenhelyekről pedig jól kinevelt, rendez, pontosságához, munkához szoktatott, élet-erős, egészséges serdülő ifjakat nyer az állm és társadalom.

POLITIKAI HIREK.

Interparlamentáris konferencia. Az interparlamentáris konferencia iránt, mint budapesti tudósítónk táviratozza, — igen nagy az érdeklődés. Noha egészen szeptember 8-ig lehet jelentkezni a részvétel tekintetében, már a mai napig harmincz képviselő és főrend jelentette bé Desewffy Arisztidnél a magyar csoport titkáranál, hogy a Bécsben tartandó interparlamentáris konferencián részt vesz. Jelentkeztek eddig képviselők: gróf Zichy Jenő, Popovics Vazul István ne-

leg egy kis vizezés, meg tiz szál fenyő, az élelmes cipcer azonnal fürdőt alapít. Ő maga csinál egy szokókat, egy tavacsát, ver néhány ösvényt, épít 3 villát meg egy vendéglőt, az egészre kijelenti, hogy ez üdülőhely, fürdő s tódul oda a vendég, mint a darázs a gyümölcsre. Mert persze itt van a Tátra, a föld legfenségesebb látivalóival s leggyönyörűbb és legolcsóbb panoráma és itt van azonkívül Magyarország legkedvesebb nemzetisége a cipcer. Erőnek erejével magyarnak akar látszani, a legtöbb úgy beszél nyelvünket, akár csak te debreczeni atyámia, minek aztán az a következménye, hogy az itt tartózkodó magyar ember „csak azért is” megtanul németül, nehogy a másik tultegyen rajta udvariasság dolgában. Előáll az az eset (itt Matlárházán tapasztaltam) hogy a magyar ember mindenáron németül, a jó német meg, ha vért izzad is, magyarul beszél. Hej erdélyi szászok, ha példát vennétek józan testvéreitektől!

Első tátraalji állomásom, a hol jobban körülnéztem Poprád volt. Csinos, rendes városka, magyar meg német lakossággal. Egyik nevezetessége a Husz-

park, klimatikus gyógyhely, egy jó poprádi Husz nevű polgár létesítette, kinek jóvoltából boldog, boldogtalan ingyen kuráltatta magát e szép kertben.

Igy aztán csakhamar messze vidéken híres és a szószeros értelmében „sűrűn látogatott” gyógyhelylyé lett, de hogy a jó öreg Husznak a „meleg köszöneteken” meg az „erkölesi sikeren” kívül más valami is jutott volna osztályrészül, arról nem szól a krónika.

Matlárháza . . . a legszebb, ezer virágtól illatos havasalji rétecske szélén, esobogó patak partján szálas fenyők között, közvetlen a M. Tátra, késmárki- és lomniczi-csuesai alatt húzódik meg. Számos szebbnél-szebb kiránduló helye van A M. K. E. által jó karban tartott utak mentén lépten-nyomom jelzőtáblák, úgy, hogy jutalmat lehetne kitűzni annak a ki itt (mint a Tátra vidékén bárhol) elbirna tévedni. 20 percnyire van Maklárházától Tátra-Lomnic, az előkelő világ fürdőhelye, a hegyek oldalában sűrű fenyvesek belsejébe elrejtett gyönyörű villákkal. Különös említést érdemel ezek közül a székely stílusban, székely faragványok-

kal és székely tulipános kapuval épített Liphay báróné villája. Mint mikor távol idegenben kedves ismerősével találkozok az ember, olyan jól esett nekem ez egyszerű kapu látása. Mert szülőfalumban minden székely gazda szakasztott ilyet épít „Isten segédelméből . . .” Tátra-Lomnic tisztasága egyszerűen messés. A sétatuk mentén papirkosarak köpöcsészék meg lábtörők vannak közhasználatra elhelyezve. Még az előkelő lovaknak is ez a nyaralóhelye, a menyenyiben minden nyáron négy napig itt ad egymásnak találkat az egyapatások arisztokrációja. Ha fölösleges pénzedtől fájdalom nélkül akarsz megszabadulni debreczeni atyámia, ide jőjj nyaralni: egy részét a totalizátornél meg a book-wakernél veszitheted el a leggyorsabb tempóban.

Más részét a legjobb cigánybanda hegedüli ki zsebedből s a mellett a virágkocsi korzón főherezegnők, gróf és bárókisasszonyok aranyos kacsói dobálnak meg illatos virágokréttákkal.

Göke.

nejével és fiával, Wolfner Tivadar nejével, Jágics József nejével, Hegedüs Károly, Krasznay Ferencz, Latinovics Géza, b. Sólomossy Ödön, Klobusitzky János nejével és leányával, Dókus Ernő, báró Sólomossy Lajos, Szüllő Géza, gróf Eszterházy Kálmán. Zmeskál Zoltán, Visontai Soma nejével, Reich Aladár, Tormay Károly, Kiss Emil, Lator Sándor, Ehen Gyula, Csávossy Béla két fiával, Fassie Tódor nejével, Kállay Lipót fiával. főrendek: Nikolics Fedor báró nejével, báró Sztójanovics György, ifj. gróf Chotek Rezső, továbbá Vermes Béla, Besseney Ferencz, Krajcsik Ferencz volt képviselők. Bizonyosra lehet venni, hogy a bécsi interparlamentaris konferencián Apponyi Albert gróffal 80—100 magyar képviselő vesz részt.

Szepesmegye kérvénye. Szepesvármegye törvényhatósága — mint fővárosi tudósítónk írja — ma két kérvényt küldött a képviselőház elnökségéhez. Az egyikben a választási törvény reformját sürgetik, a másik kérvényben a vasárnapi munkaszünetnek a hivatalnokokra való kiterjesztését kérik.

Hajdúvármegye termése.

Hivatalos jelentés.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 31.

Hajdúvármegye minden részén javában folyik az aratás. Némely helyen már meg is kezdték, a szikkadt kersztek asztagba hordását. Augusztus hónapjal beköszönt a cséplési időszak. Most már határozottan meg lehet állapítani az eredményt, mely a legnagyobb öröme szolgálhat, a vármegyei gazdaközönségének.

A hivatalos és a magán jelentések-ből megállapítható, hogy Hajdúvármegye rónáin rég idő óta nem volt olyan bő aratás, mint ebben az évben. Némely helyen még egyszer annyi a kersz, mint az előző években. A kalászkok dúsak s a gabona szemek egészségesek és duzzadtak. A minőségét is nagyban emeli a szép időjárás, mely nagyban kedvezett a betakarításnak.

A többi termények, a tengeri és a szálló is, de különösen a szálló a lehető legdusabb eredményt igéri. A termésre most már az időjárás csupán minőség tekintetében lehet befolyással, de mennyiséget már nem igen csökkentheti. A legkedvezőbb eredményeket jelentik Magyarország legtöbb vidékéről is, s így az ország lakossága, a legnagyobb nyugalommal nézhet a tél elé. A szükség, mely az utóbbi időben aratás után mindig

előre veti árnyékát, — ezuttal bizonyára elfogja kerülni Magyarország határát.

A hivatalos jelentések kedvező eredményének tulajdonítható az is, hogy napról-napra esik a budapesti börzén a gabonaneműek árfolyama és egyidejűleg esik vele, a piaczi termények ára is, — ami nagyban könnyíti a szegény néposztály megélhetési viszonyait, bár a gazdák nem nagyon örvendenek a gabona árak esökkenésének.

A sok nehéz, küzdelmes esztendő után, rendkívül megkönnyebbülést jelent ez a megáldott év, amelynek jótékony hatása a közgazdaság, minden vonalán bizonyára üdvösen lesz érezhető.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

(A „Kereskedő Társulat” kérelme. — Polgár Pál özvegyének kegydíja. — Iskolaügyek. — A lovassági laktanya.)

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 31.

Debreczen város törvényhatóságának jog- és pénzügyi-bizottsága tegnap délután négy órakor ülésezett Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok elnökletével. Jelen voltak az ülésen, az elnöklő tanácsnokon kívül: Ábrahám László tisztifőügyész, Aczél Géza főmérnök, Szabó Kálmán, Máyer Emil, Zádor Lajos, Kernhoffer József, Nemes Kálmán, Kardos László és Kovács Kálmán jegyző, előadó.

(A polgári iskola segélye.)

Vecsey Imre elnöki megnyitója után Kovács Kálmán bizottsági jegyző, előadó terjesztette elő a „Kereskedő Társulat” kérvényét, melyet a társulat nevében fenyéri Zádor Lajos elnök és Bárdos Géza titkár irtak alá. A kérvény a szept. elsőjén megnyitandó s egyelőre két osztályra tervezett polgári fiúiskolát ajánlja a városi tanács figyelmébe, kérve: javasolja a közgyűlésnek ez évre 6000 kor. rendkívüli és 1903-tól kezdve évi 8000 korona segély megadását.

Kernhoffer József, Ábrahám László bizottsági tagok pártolólá szoltak a kérvény mellett és határozatképp kimondott, hogy a bizottság elismeréssel adózva a „Kereskedő Társulat” ügybuzgalmáért megadni javasolja a kért összeget és pedig ezidőre a jövő évi költségvetés rendkívüli rovatának terhére, jövő évtől kezdve pedig, mindaddig míg vagy az állam vagy a város polgárai iskolát föl nem állít a rendes költségvetés terhére.

Ugyancsak ez ügyvel kapcsolatban elhatározta a bizottság Szabó Kálmán javaslatára azt is, hogy ajánlja a városi tanácsnak az új nagy kölesön mielőbb való fölvetését, annyival is inkább, mivel a pénzügyi viszonyok arra ezidőszereint rendkívül alkalmasak.

(Özvegyi kegydíj.)

Polgár Pál volt rendőrfogalmazó özvegye, tekintettel néhai férje érdemeire valamelyes kegydíj megadását kérelmezi.

A bizottság Polgár Pál özvegyének kérelmét a városi tanács jóakaró figyelmébe ajánlja.

(Iskolaügyek.)

Hosszabb vitára szolgáltatott okot a róm. kath. és az ág. ev. egyház kérvényei. Az előbbi 4, utóbbi 2 iskolai tanterem fölépítését sürgeti.

Aczél Géza főmérnök terjesztette elő a róm. kath. egyház kérvényét, jelezve hogy az építés 34 ezer koronába kerülne. A maga részéről mindaddig, míg az iskolaügy végleg rendezve nincs, nem ajánlja az apró segélyezéseket.

Szabó Kálmán, Kernhoffer József. Nemes Kálmán pártolják a kérvényeket bár elismerik Aczél Géza igazait az iskolaügy végleges rendezéséről mondotakban, mégis a sürgős szükségre való tekintettel, a kérelem teljesítése mellett szoltak, annál is inkább, mivel a róm. kath. egyház kérvénye két esztendeje hever elintézetlenül.

A bizottság hosszabb vita után Vecsey Imre elnök indítványára úgy határozott, hogy 120 ezer koronás függő kölesön fölvetését fogja ajánlani a városi tanácsnak azzal a hozzáadással, hogy ebből a már megszavazott 71 ezer kor. — mint már elhatározottat — az ev. ref. egyház iskolái kibővítésére, a fennmaradó összeg pedig a két másik egyház sürgős szükségleteinek kielégítésére szolgáljon. Kimondta egyszersmint a bizottság, hogy ez az utolsó eset, a mikor megszavazza az egyházak kérelmét, a jövőben erre csak az iskolaügy rendezése után a lélekszám szerinti arány megállapítása alapján lesz hajlandó.

(A lovassági laktanya.)

A bizottsági ülés utolsó tárgya Horváth és Biczó építészek, a lovassági laktanya vállalkozóinak kérvénye volt, melyben a 30,000 forint biztosíték és annak törvényes kamatai visszajuttatását kérik.

A jog- és pénzügyi bizottság miután a tárgy kellőleg előkészítve nem volt, határozott véleményt nem adott. Azt javasolja a tanácsnak: kérje ki a tisztifőügyész és a mérnöki hivatal véleményét s a mennyiben e véleményeken kívül szükség lesz a bizottság elvi döntésére is, úgy a véleményezésekkel kiegészített ügy legközelebb a bizottság elé kerülhet.

Egyéb tárgy nem lévén a bizottsági ülés hat órakor véget ért.

„MAGYAR SZINPAD”

A legkitünőbb művész-gárda augusztus 3-án vasárnap kezdi

meg előadását az „OTTHON” kerthelyiségében. Izletes ételekről, kitünő italokról és kiszolgálásról gondoskodva van.

Hat esztendő zsebmetsző.

Készülődés az életre.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 31.

Szávay Gyula az 5 amerikai utjáról beszámoló érdekes ragyogó dolgot ír egy kivándorolt magyar család fiatal sarjáról, egy kis iskolás fiúról, ki az iskolabajárás mellett üzletet csinál, megtanulja a pénzt megkeresni s megőrizni. Valósággal allegorikus hymnusza ez a kis történet Amerika szabad, szép, okos és emberré tevő levegőjének, nagyszerű életének. Az amerikai társadalom egy karakterisztikonja ez az eset is, mint még annyi sok más.

A mi beteg, lomha, züllött társadalmunk is termel karakteresztikus történeteket.

Van most is egy ilyen történetünk Debreczen termelte s a mint a Szávay Gyula története jellemző az amerikai életre, a mi esetünk is jellemző a mi életünkre.

A rendőrség tegnapelőtt elfogott egy csöpp emberkét, egy hat esztendő kis fiút. Járt e iskolába nem tudjuk. Ha járt, legfeljebb az első elemi osztályba járhatott. Az amerikai fiúhoz annyiban hasonlít, hogy ő is célszerűnek látta neki készülni a nehéz és terhes életnek, melytől olyan nehéz kicsikarni a kenyeret. Az amerikai fiú úgy csinálta ezt a készüldést, a hogy azt neki az amerikai élet szuggérálta, talán a debreczeni fücska is szuggesztív hatása alatt eselekedett.

Mindenek előtt kikeresett magának egy jámbor, mamlasz falusi embert. — Mellé ment, körülötte settenkedett s egy alkalmas perczen elesente a pénz zacsokját. Valami három forint volt a zacsokban. A gyerek konstátálta, hogy most már nekivághat az életnek.

A három forintot befektetésre szánta persze. Vásárolt apró, olesó bábukat, képes lapokat s ilyen apróságokat. Ekkor aztán megkezdte az üzletet, a házalást a pénzszerzést. Az életet . . .

Mint mondtuk, rajta vesztett. A rendőrség fülön csipte. De ebből a látzólag jelentéktelen esetből nehéz tragikum, szomorú igazság zokog ki. Milyen beteg ez a mi társadalmunk, mely kiesi gyermekekbe ilyen hitet önt az életre való készüldésből, az élet tudományából.

A szabadság-szobor leleplezése.

Testületek felhívásai.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, július 31.

A holnapi magasztos ünnepre immár az utolsó előkészületek is megtörténtek. A tribünök és a burok alatti szobor készen várják a leleplezés szép ünnepnapját.

Az óriási érdeklődést igazolja, hogy eddig 74 koszoru van bejelentve. Itt adjuk s folytatólagos névsort:

67. Aróm. kath. egyházközség és iskolaszék nevében koszorut helyez Váczy János világi elnök. 68. A timár ipartársulat testületileg jelen meg Ekli Gábor elnök vezetése alatt és koszorut helyez. 69. B.-Ujváros nagyközség küldött-ségileg jelen meg Laszák József főjegyző koszorut helyez. 70. Hajdúvármegye törvényhatóságának közönsége és tisztikara nevében Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán helyez koszorut. 71. A debreczeni kaszinó képviselőtársaságában Wessprémy Zoltán alelnök helyez koszorut. 72. A kir. közjegyzői kamarát képviselni fogja Balogh Géza h. elnök és koszorut helyez. 73. A Debreczeni Első Takarékpénztár nevében koszorut helyez Szabó Kálmán igazgató. 74. A máv. debreczeni üzletvezetősége Éricz Ernő h. üzletvezető vezetése alatt küldött-ségileg vesz részt.

A holnapi ünnepre vonatkozólag a következő felhívásokat vettük:

Az iparos ifjakhoz. Az iparos ifjak önképző egyesületének tagjait felhívjuk, — hogy a szabadság-szobor holnapi leleplezési ünnepélyen lehetőleg nagy számban megjelenni sziveskedjenek. — Ugyancsak felkérjük az igen tisztelt főnököket is, hogy a fiatalságot e szándékában elősegíteni kegyeskedjenek. Gyülekezés ideje augusztus 2-án reggel fél 8 órakor az egyesület helyiségében. Az elnökség.

* * *

A helybeli dalegyletekhez. Értesítetnek a szabadság-szobor leleplezési ünnepélyen részt vevő t. dalos egyesületek, miszerint Mácsay Sándor karnagy ur az együttesen elénekendő darabokra nézve összpórádát nem fog tartani, miután az előadandó hazafias dalok már annyira be vannak gyakorolva minden dalos egyesület által, hogy azokból külön összpórádát tartani teljesen felesleges. Eszerint csak a pontos megjelenés szükségeltetik a programmban megjelölt gyülekezési időben, — reggel 8 órára a városháza udvarán. A rendezőség.

* * *

A Zion egyleti tagok figyelmébe. A szabadság-szobor leleplezési ünnepélyen — a vezetőség határozata folytán — egyesületünk testületileg fog részt venni és zászló alatt vonul ki az ünnepély színhelyére. Minél fogva kéretnek az egyleti tagok, hogy szombaton délelőtt fél 8 órakor sziveskedjenek az egyesület helyiségében minél számosabban megjelenni. Fekete ruha öltése és egy. jelvény fel-tüzése kéretik. A vezetőség.

* * *

Meghívás. A „Bikur Chólum“ debreczeni betegsegélyző egyesület választmányának tagjai tisztelettel meghívotnak, hogy szombaton aug. 2-án d. e. háromnegyed 8 órakor az „Otthon“ irodai helyiségben a szabadság-szobor leleplezési ünnepén való megjelenésre és a koszoru átnyújtása céljából minél számosabban jelenjenek meg. Hoffmann Sándor elnök.

* * *

A fogyasztó közönség figyelmébe. Értesítjük a n. é. fogyasztó közönséget, holnap, szombaton, a szabadság-szobor leleplezési ünnepély tartamára, vagyis d. é. 9-től 11 óráig az üzletek zárva lenednek. — A Kereskedő Társulat elnöksége.

UJDONSÁGOK.

Tanoncziskola Debreczenben.

Az ipartestület előjárósági ülése.

A debreczeni ipartestület látogatott előjárósági ülést tartott tegnap délután öt órakor az ipartestület tanácstermében Tóth Kálmán elnökle alatt, melyen az iparhatóságot Bereczky Lajos rendőrfogalmazó képviselte.

A gyűlés legfontosabb tárgya a Debreczenben felállítandó külön tanoncziskola ügye volt. Régen sürgeti ezt már az ipartestület, de a város a mostoha pénzügyviszonyokra tekintettel, eddigelé még csak kilátásba helyezte az építést. Az ipartestület pedig a saját erejéből nem foghat az ily nagy kiadással járó építkezéshez, mert anyagi ereje nincsen hozzá.

Zelinger Ede interpellált ez ügyben, melyre nézve Tóth Kálmán elnök kijelentette, hogy ő beszélt egy miniszteri tanácsal, aki azt mondta, hogy ha jövőre meg nem lesz a tanoncziskola épülete, kivetteti a 2 százalékos pótdadót. Az előjáróság végre hosszabb vita után elhatározta, hogy megsürgötteti a városnál a rég vajdó ügyet.

Az iskolamulasztó tanonczok megbüntetésére nézve a jegyző azt javasolja, hogy jövőben a mulasztókat az iparhatóság büntesse meg s az ipartestület ítélezése alá csak a többeket mulasztott tanonczok kerüljenek. Elnök indítványára, hogy az átiratot küldjék át a tanoncziskola-bizottsághoz, úgy ahogy van s annak határozatát az eddigi eljárás esetleges megváltoztatását hagyják függőben.

Tóth Kálmán jegyző beadványban alapos megokolással kéri az előjáróságot, hogy a délutáni hivatalos órát egy órával rövidítse meg olyformán, hogy a hivatalos óra délután 3—5-ig tartson. Megokolja a kérést azzal, hogy a vezetőségnek sok elintézendő dolga van, melyet nem végezhet kellőleg, ha a felek délután is három órát kereshetik fel őket. Az előjáróság az indítványt elfogadta s az ügyrendet a szerint módosítja.

Ezután több szakosztály választmányának határozata felett döntött az előjáróság, mely után Tóth Kálmán jegyző jelenti, hogy a rendőrfőkapitányság az iskola-mulasztó tanonczokat nem bünteti évenként, hanem rendszeren akkor, mikor már felszabadulnak s ilyenkor aztán 30—40 forint büntetéspénzt kell fizetniök. Kéri, hogy az előjáróság keresse meg a főkapitányságot az iskolamulasztó tanonczoknak legalább évenként való megbüntetésére. Az előjáróság ilyen értelemben határozott.

A tagdíjhátralékosokkal való eljárás módosításáról tett még előterjesztést az elnök, mely után az előjárósági gyűlés véget ért.

Idill a gyógyteremben.

Jóizlésű férj.

Ezt a bájos apróságot, mely egészen beleillenek valami francia bohózatba, egy közeli magyar fürdőből írják nekünk. A gyógyteremben egy csinos budapesti ügyvédné zongorázott, afféle szabadon beszélő, jukker asszony, a ki sokkal rosszabbnak tünteti fel magát, mint amilyen. A háta mögött egy fiatal építész lapozta a kótát s kettejükön kívül — fürdőhelyen mindenki alszik ebéd után — senki sem volt a teremben. Az építész, nem hiába, hogy tulságos volt a kísértés, a kótalapozás közben közelebb hajolt a kelletténél az ügyvédnéhez s megakart csókolni a bluzból kifehérlő fehér vállat. De nem igen mehetett tovább a kísérletezésnél, mert a szép asszony oly tisztességes pofont adott neki, hogy rögtön elment a kedve a kaland folytatásától.

Az affér itt be is lett volna fejezve, ha körülbelül tíz nap múlva a férj meg nem érkezik a fürdőbe. A vendéglő teraszán a házaspár együtt vacsorázott az építésszel s elképzelhető a fiatal ember zavara, a mikor a csemegénél az asszony hirtelen így szólott!

— Na tudja, ilyenkor el se lehet hinni magáról, hogy olyan örült temperamentuma is tud lenni. A minap, a mikor a vállamat oly szemtelenül meg akarta csókolni, egészen megrémültem, úgy forgatta a szemét . . .

Az építész majd hogy le nem ájult a székről, a férj pedig, a ki épen egy darabka sajtot vágott magának, nyugodtan ezt mondta:

Igaz ez?

Igaz, válaszolt a fiatal ember, sápadtam, miközben kissé remegve felállott a helyéről. Es ha úgy tetszik, hát készséggel rendelkezésemre állok . . .

— Már mint, hogy megakarsz ve-rekedni velem? — szólta a férj mosolyogva. Vedd tudomásul kedves barátom, hogy én is szívesen megakarnám csókolni a feleségemet, ha véletlenül nem volnék a férje. Ezzel csak azt bizonyítod, hogy jó az izlésed. Ne lovagiaskodj hát, hanem koccezints velem.

Osszeütötték a poharukat és az ügyezzel közmegelegedésre el volt intézve.

Petőfi-ünnepély a kollégiumban.

A „Petőfi-dalkör“ kegyelete.

Lélekemelő szép ünnepélyt rendezett tegnap este a „Petőfi-dalkör“ a kollégium folyosóján, Petőfi emlékszobra előtt, a költő halálának 53. éves évfordulója alkalmából. A nagy költő emlékét istápolni hivatott dalkör minden alkalommal fényes tanujelét adja annak, hogy kitűzött feladatát hiven, hazafiasságtól áthatottan teljesíti.

Komlóssy Arthur, a dalkör buzgó elnöke tegnap ünnepelésre vezette a tagokat a kollégiumi szobor elé, a hol szép ünnepély keretében emlékeztek meg Petőfi Sándor, a lángelkű költő haláláról.

Nagyszámu közönség, hölgyek is igen szép számban gyűltek egybe a kollégium folyosóján, hogy az élvezetes műsort végighallgassák. Sajnos azonban, a megjelentek száma még mindig nem

volt elég impozáns ahhoz, amit ilyen alkalomhoz elvárhatnak. A „Petőfi-dalkör“ működő tagjain kívül alig néhány rendes tag jelent meg, pedig ha mástól nem is, a dalkör tagjaitól elvárhattuk volna, hogy számosabban vesznek részt az emlék ünnepélyen.

A Petőfi-dalkör működő tagjai is néhány rendes tagja, Komlóssy Arthur polgármester helyettes, elnök vezetése mellett, nemzeti színű szalagokkal felszerített kalappal és jelvényvel este hét óra előtt érkeztek meg a kollégiumi szobor elé. A folyosón elhelyezkedve a dalkör elénekelt Mácsay Sándor karnagy vezetésével Bajza gyönyörű apotheozisát. A dalkör éneke a közönséget lelkesedésre hangolta, mire melegen megtapsolták az éneklő dalárdistákat.

Ezután Varga Lajos dr. ügyvéd, a dalkör ügyésze a lépcsőházban, a szobor előtt mondott nagyhatású, igen szép emlékbeszédet, kiemelve Petőfi életéből azt az időt, amit Debreczenben töltött. A közönség lelkesedéssel hallgatta a beszédet és a szónokot hosszasan éltette. Végül ismét a dalkör énekelte el Petőfi *Talpra magyar*-ját, mire az emlékünnepelely véget ért.

A tegnapi megemlékezés megható példáját szolgáltatta annak a szép kultusznak, amelyet a „Petőfi-dalkör“ Petőfi emlékezetének emelt, csupán — talán a nagy munkaidőnek köszönhetően — az volt a meglepő, hogy a közönség nem mutatott elég érdeklődést a magasztos ünnepély iránt.

Wlassics miniszter Debreczenben.

A világ diákjai nálunk.

A nemzetközi diákkongresszusnak, mely a magyar királyi kormány teljes jóváhagyásával és pártolásával lesz rendezve Budapestén szeptember hó végén és október hó elején, napról-napra nagyobb arányokat öltenek az előkészületei, annyira, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről egyenesen Wlassics miniszter megbízásából dr. Rényi József, a miniszter titkára a budapesti Egyetemi-Kör volt elnöke, állandóan részt vesz már most is a széles mederben megindított munkálatokban.

A részletes programot még most nem közöljük, annyit azonban megirunk a mi reánk, debreczeniekre tartozik. — Október hó 1-én a kora délelőtti órákban, mikorra a budapesti tanácskozások már befejeződnek, fognak hozzánk érkezni a kongresszuson résztvevők teljes számmal Láng Lajos kereskedelmi miniszter szivességéből rendelkezésükre bocsátott különvonaton és Debreczenben fognak időzni a késő esti órákig, amikor a különvonat vissza viszi őket Budapestre, hogy onnan, mint legutolsó monumentummal, a debreczeni ut emlékével, visszatérjenek hazájukba, többen közülök tengerentúlról, — más világrészekbe.

A debreczeni kirándulás a miniszter által is jóváhagyott hivatalos részét képezi a kongresszus bő és változatos programjának és odafenn oly nagy horderejűnek tartják azt, hogy ha a művelt külföld ifjainak magyar vidéket is

akarnak mutatni, akkor a nagy magyar Alföld szívébe, e külföldön is híres ősi városba hozzák el őket s maga Wlassics miniszter is annyira helyesli e kirándulás tervét, hogy kilátásba helyezte lejelvetelét, titkárra pedig, dr. Rényi József még e hó 20-án Debreczenbe jön, hogy itt a miniszter nevében személyesen eljárjon az illetékes közegeknél s a helyi konzulátus vezetőivel, Fráter Ernővel és Boross Lajossal végleges megállapodásra jusson.

A nagy világ diákjainak első lépések lesz nálunk, azzal fognak hozzánk beköszönteni, hogy a vasutól egyenesen a Szabadság-szoborhoz hajtatnak, melyet a világ ifjúságának nevében a francia küldöttség elnöke ünnepi beszéd kíséretében megkoszoruz, ugyancsak itt fog lefolyni a debreczeniek részéről is az első ünnepi aktus, a mikor is Boross Lajos fogja üdvözölni a vendégeket szintén francia nyelven. A zenekarok itt a Marseillet és a Rákóczi indulót fogják játszani.

Aztán a különböző nemzetek ifjúságának elnökei, Ludwigh Rezsőnek, a Szövetség elnökének vezetése mellett tisztelegni fognak Simonffy Imrénél, Debreczen sz. kir. város polgármesterénél és dr. Kérészy Zoltánnál, a főiskola rektor professzoránál. Ennek végeztével rövid reggeli, a város nevezetességeinek megtekintése, a nagyverdőre kirándulás és az esti órákban a Bikában rendezendő bankett fogja kitölteni a program többi részét.

A magyar küldöttségek tagjaival együtt körülbelül négyszázan fognak hozzánk érkezni, még pedig csak az eddigi jelentések szerint az egyes állambeliek a következő számarányban: francia 60, olasz 150, schweizi 20, bolgár 5, finn 23, német 15, angol 10, japán 2, török 2, orosz 12, lengyel 100, román 40, cseh 5, dán 2, holland 3, svéd 3, osztrák 15, amerikai 2, ausztráliai 1, egyiptomi 3.

* A szabadságszobor leleplezése.

A holnapi nagy ünnep előkészítő és rendező bizottsága Komlóssy Arthur főjegyző elnökletével ma délután hat órakor ülészik a városháza nagytermében. A bizottság elnöksége ezuton is kéri a megbízottakat az ülésen való szíves megjelenésre.

* **Miniszteri döntés a házipénztár javára.** Rég huzodó ügyben döntött tegnap véglegesen a belügyi kormány, még pedig Debreczen város javára. A törvény értelmében ugyanis a gyámpénztári tartalékalap a hét éven aluli elhagyatott gyermekek nevelésére kell, hogy szolgáljon E törvény visszaható erejénél fogva az 1899. 1890. és 1901. évek tartalékát, összesen 39,295 korona 2 fillér vissza kellett volna fizetnie a házi pénztárnak. A tanács azonban felebezett és Kaffka László miniszteri tanácsos tegnap tudatta a város közönségével, hogy a kérelemnek helyt ad, a jövőben azonban a gyámpénztári tartalékot a törvényes célra kell fordítani.

* **Harmincz évvel ezelőtt.** Tegnap volt harmincz éve annak a városi tisztújításnak, melyen még boldogult Patay főispán elnökölt. E közgyűlésen választották meg rendőrfőkapitánynak jelenlegi polgármesterünket, Simonffy Imre királyi tanácsost. Az akkor választott

112 tisztviselő közül öten vannak még a város szolgálatában. A polgármesteren kívül Vég Gyula tb. főkapitány, kit akkor rendőrfogalmazóul választottak. Lovassy Károly tb. tanácsnok, akkor adókvető. Erdélyi István rendőrfogalmazó, akkor irnok. Kemény Lajos irnok s Erdei Mihály akkori adópénztárnok. Kiléptek a várostól az akkor beválasztott tisztviselők közül: Csiky Gergely, Karap Mór, Csonka János, Koszorus Lajos, Berényi Gábor, Gergely Antal, Medgyesi Ferencz, Bészler János, Tasnády István, Medgyaszay Sámuel és Gunthes Ferencz. Az idő elhaladt. Az akkori választott tisztviselők nagyrésze ma már a férfikor ösze felé közeleg. Hja! Harminez év nagy idő!

* **Egyházi gazdasági bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága Szinay Gyula elnökle alatt gyűlést tart ma délután négy órakor az egyházépület tanácstermében. A gyűlésen folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá.

* **Iparos-segédék ösztöndíja.** Az iparos-iffuság önségélyző egyesülete legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a szabadság-szobor leplezési ünnepélye alkalmából az augusztus 2-iki nagy nap emlékére egy iparos segédnek külföldi utazási ösztöndíjat ad. Pályázhat minden olyan iparos-segéd, ki az egyletnek legalább 1 év óta tagja s tagsági díjait pontosan fizeti. Pályázati határidő 1902. augusztus 25. Bővebb utasítást nyerhetni az egylet helyiségében.

* **A népnevelésügyi bizottság ülése.** Debreczen város népnevelésügyi bizottsága ma délután öt órakor a városház olvasótermében, Oláh Károly tanácsnok, népnevelésügyi bizottsági elnök elnökle alatt ülést tart, melyen népnevelési ügyeket tárgyalnak.

A bábaképző új épülete. A városi tanács már régebben elhatározta, hogy az új sertésvásártéren a jelenlegi bábaképző-épülete helyett újat emel, mely két emeletes épület egyuttal a lelenzházat is magába fogadja. A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap köszönő-leiratot intézett a városhoz s egyuttal kilátásba helyezte, hogy ha a város az épületet rövid időn belül felépítetté hajlandó a várost 12 éven át 4000 korona évi bér engedélyezésével támogatni. A városi tanács bizonyára kedvezően fogadja a miniszter ajánlatát s mielőbb megkezdeti az építkezést.

* **Tisztújítás H.-Szoboszlón.** Tegnap ment végbe H.-Szoboszlón a tisztújítás Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán elnökle alatt. A kijelölések alapján egyhangulag megválasztottak: polgármesterré: Fekete Sándor, tanácsnokká Oláh Miklós és Váci Ferencz, árvaszéki ülnökké Fehér Gábor és Zakar Sándor, árvagyámmá Jeges János, adópénztárnokká, Cseke Gábor, ellenőrré Sághy Ferencz, mérnökké Varga Elemér. 15 szótöbbséggel tisztü ügyészszé, Hetey Ignác, 2 szótöbbséggel alorvossá dr. Kiss Sándor, 40 szótöbbséggel házi pénztárnokká Czegléd István, 9 szótöbbséggel alkaptányynya Körner Géza, 10 szótöbbséggel város gázdává Márton János. Az adóügyi irnoki állásra egyhangulag Káldi János. A választások a legpéldásabb rendben folytak le.

* **Három debreczeni diák.** Körülbelül egy hónapja, hogy hegyet-völgyet járva gyalogol három debreczeni diák: Aranyossy Pál, Baak István és Demeter Zsigmond, a debreczeni ev. ref. kolégium IV. osztályának növendékei. A tapasztalat szerzés — és tudománysozmj indította őket nehéz, fáradságos utjukra, amelyhez a szülei beleegyezésén kívül Sinka Sándor debreczeni főgimnáziumi igazgató ajánlólevele adta nekik az impulzust és nem sikertelenül, mert utjukban mindenütt szívesen fogadták az ifjakat. Eddig Nagyvárad, Fugyi-Vasárhely, M.-Telegd, Lugos, Kolozsvár, Torda, Offenbánya, Topánfalva, Veresbánya, Verespaták, Abrudbánya, Szászváros, Déva, Szászsebes. Szelistye, Nagyszében vidékét látogatták meg s jelenleg Vizaknán a sós gyógyfürdőben időznek, a hol Zsedényi fürdő felügyelő megver dégelte őket. Mint Vizaknáról írják, alig várják, hogy aug. hó végén igazgatójuknak beszámolhassanak s nem kevésbé fognak örvendeni az utazás végének azért is, mert gróf Zichy Jenő a különben jeles diákoknak egy-egy arany órát is ad ajándékba, ha utjukról készült naplójukat, melyet szorgalmasan időről-időre vezetnek, neki bemutatják.

* **A próba** Egy ravaszkepü magyar állott a minap a bíróság előtt.

Azzal vádolták, hogy ellopta szomszédja padlásáról annak bundáját. Tagadott erősen; ámbár a tanuk szemébe mondták, hogy a kritikus estén hárman is látták nála a bundát — nem használt semmit.

A bíró lelkére igyekszik hatni, szidja a tolvajt, ez csak mosolyog, utóvégre mégis elítélték két hétre. Están nagyot néz, csóválja a fejét erősen, végre elhatározza magát, sunyi pofával odamegy a hivatalnokhoz s így szól:

— Tekintetes ur, megkövetem, ha már ennyire vagyunk, hát csak kimondom: nálam az a suba.

— Hát miért nem mondta hamarabb?

— Na, mert más annak a sorja.

— Hogy, hogy . . .

— Na hát, nem loptam én azt kérem, csak próbáltam.

— A lopást?

— Nem a; komám esztét. Tudni akartam rágyün-e a koma, törjön ki a nyavaja, ha vártam, hogy ez lesz a vége — s a vállalkozó ember rezignálva távozott a próba végéről.

* **Két öngyilkossági kísérlet.** A tegnapi napon ketten is megkísérlették itt-hagyni a világi gyönyörüségeket. Gergely Sándor szabómester felesége és a „Baross” nevet viselő éjjeli üzlet szöke Julesája az öngyilkosjelöltek. Az előbbi családú perpatvar miatt sáfránnyal akarta magát elpusztítani, a Julesa kasszirnök marólggall akart meghalni. A véletlen játéka, hogy egyiknek sem sikerült a halállal való kaczerkodás.

* **Helyreigazítás.** A tegnap 61 sor-szám alatt közölt ev. ref. tanító testületileg vesz részt és koszóruját Horkay Lajos (nem Borbély) ev. ref. tanító fogja a szoborra letenni.

* **Uj egylet Debreczenben.** A debreczeni boltiszolgák és kihordok uj egylet alapításán fáradoznak, melynek alapszabályait megerősítés végett már felterjesztették a belügyminiszterhez. Az egylet célja, hogy a boltiszolgák és kihordók között összetartást hozzon létre s érdekeiket védje. Ideiglenes elnökké Filep Lászlót választották meg.

* **Apró csavargók.** Három csavargógyerek került a rendőrség kezébe. A három jómadár lopással igyekezett pénzt keríteni, hogy legyen mit elkártyáztatni. Tanczos István, Sándor János és Fekete Sándor szövetkeztek erre, de a manipuláció hamar véget ért. Most a rendőrség börtönében gondolkoznak arról, ha vajjon tanították-e nekik valaha a nyolczadik parancsolatot.

* **Angelotti a Bikában.** Angelotti Vilmos a magyar dalcarnok igazgatója abból az alkalomból, hogy működését az ő régi kedves otthonában a kellemesen berendezett Bika szálloda nyári szinkörében folytathatja, társulatát fáradságot és áldozatot nem kimélve kizárólag első-rangu művészekből ujonnan szervezte s megnyitó előadását változatos műsorral augusztus hó 1-én tartja meg. A dalcarnok helyisége, az igazgató közismertü tapintatossága biztosítékul szolgál arra nézve, hogy az előkelő családok az előadásokat minden tartózkodás nélkül s bizonyára gyönyörűséggel végig nézhetik és gyakorta látogathatják. Kitünő ételek és tisztán kezelt fajborok valamint figyelmes kiszolgálásról Lendbauer Kálmán jó hírneve kezeskedik. A törekvő és áldozatkész Angelottit olvasóink szíves pártfogásába ajánljuk, és különösen kiemeljük a műsorból *Eleki* k. a. szépség exentrigne mstr. *Duval* majomembert, *Rabov* műkerékpárost, a kigyóembert, a világ legkisebb zenebohóczát, — *Tilda Italia*, *Kiss Sgr Pizola* akrotaba, Dani magyar komikust és a többi szerződött kiváló műeröket.

* **Sötét bün.** A 14 éves Szabó Eszter aljas merényletnek lett áldozata. Most már akár külön rovatot nyithatunk az ilyen eseteknek, akár a kutyaveszetségeknek. Hova fajult az erköles? kérdezik a tisztességes gondolkozásu elemek. A szegény áldozatok száma növekszik, a gazemberek légiója szaporodik s a vigasztalás annyi, hogy a rendőrség erősen kutatja a sötét bün elkövetőjét.

TANÜGY.

Gazdálkodó polgáraink és az új polgári iskola. Örvendetes tényről emlékezzünk meg, a mikor kiemeljük azt az érdeklődést, a melyet az új polgári iskola a polgári osztályban keltett. Napról-napra jelentkeznek gyermekeikkel előjegyztetés végett. Így hát helyesen ismerték fel a polgári iskolában azt az iskolát, a mely tisztán nemzeti alapon és gyakorlati irányban adja meg gyermekeiknek azt a műveltséget, a melylyel — ha nem is végeznek magasabb tanulmányokat — a közéletben értemes és minden szükséges dologban tájékozott polgárokként szerepelhetnek. Az iskola helyiségei a felső kereskedelmi iskola második emeletén már készen állanak. A modern és czélszerű butorzat legnagyobb része már a jövő hó közepére be lesz állitva. Legjobb értesülésünk szerint a polgári iskola első osztályában még 16 helyre, a másodikban még 19 helyre vehetők fel jelentkezők.

TÁVIRATOK.

Letartóztatott csábitónők.

Budapest, július 31. (Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk lapunkban azokról a bűnös asszonyokról, akik kis leányokat erkölestelenségekre csábitottak. Mint értesülünk a budapesti ügyészség ma délelőtt *Horváth* Lajosnét, ennek *Mari* nevű sógornőjét és *Fábián* Józsefnét letartóztatta. Az asszonyokra rábizonyult az erkölestelenségre csábitás vádja.

József Ágost főherczeg Alcsuthon.

Kis-Jenő, július 31. (Saját tudósítónktól.) *József Ágost* főherczeg *Augusztá* főherczegnővel *Szapáry* gróf udvarmester és *Libita* udvari tanácsos kíséretében különvonattal Alcsuthra utazott.

Darányi miniszter Temesvárott.

Temesvár, július 31. (Saját tudósítónktól.) *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter augusztus hó 30-án délben érkezik Temesvárra, ahol a püspöknel száll meg. Délután megtekintti az új vadászerdei iskolát, továbbá *Vadászerdő* magyar telepes községet. Másnap résztvesz a méhészeti kongresszuson.

Hirtelen halál.

Keszthely, július 31. (Saját tudósítónktól.) *Dobinszky* József, a Szerdahelyi-féle gépgyár munkavezetője a motor mellett dolgozott. Egyszerre csak eltűnt és hosszas keresés után halva találták a gépek között. Az orvosrendőri boncolás megállapította, hogy szívszélhűdés ölte meg.

Verekedő német és román munkások.

Temesvár, július 31. (Saját tudósítónktól.) A dentai pusztán ma román és német mezőmunkások összeszólkoztak, mire a román munkások revolverből lövöldözni kezdtek. Hét munkás megsebesült. A csendőrség helyreállította a rendet. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Megszökött vállalkozó.

Sátoralja-Ujhely, július 31. (Saját tudósítónktól.) *Hleba* Mihály itteni építési vállalkozó több megbízójától nagy előlegeket vett föl és *Amerikába* szökött.

Tizenhat munkás halála.

Prága, július 31. Egy épülő ház leszakadt a délután folyamán. Tizenhat munkás a romok alatt lelte halálát.

Véres kardpárbaj.

Arad, július 31. (Saját tudósítónktól.) *Hungár* Algerman az

„Aradi Napló“ szerkesztője és *Burián* Mihály huszárfőhadnagy összeszólkozásból kifolyólag kardpárbajt vívtak. Előbbi fején, utóbbi karján súlyosan sebesült.

Öngyilkos urihölgy.

Szerencs, július 31. (Saját tudósítónktól.) *Rombauer* Edgár albiró fiatal, városszerte ünnepeelt neje ma este föbe lőtte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A talyigások büne. A Szent Anna uteza és Piacz-uteza sarkán a tavaszon három talyigás össze torlódott és úgy szorongatták egymást, hogy egy *Barna* Jánosné nevű asszony a hüvelykujja híjával menekült csak ki a torlódásból. *Bácskai* Bálint lúdakat szállított *Tóth* Kálmán kereskedőnek és megállt a Szent Anna uteza sarkán. A Miklós utezából egy 3 lovas szekeren jött *Szöke* István és a Szent Annára igyekezett, a Szent Anna utezából kifelé pedig szintén három lovas szekeren törtetett elő egy harmadik kocsis. A sarkon összetorlódtak, úgy hogy *Szöke* szekérének a rudja a falhoz szorult, de oda szoritotta *Barna* Jánosné is, akinek a hüvelykujját szétmorzsolta a rud. Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés czimén vonta felelősségre őket tegnap a debreczeni kir. törvényszék. *Szöke* Istvánt 3 napi fogházra ítélte, *Bácskait* pedig felmentette a vádalól.

REGENYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: *Jabloneczay* Kálmán.

VII.

Lóna és Kretur halála.

(Folytatás)

45.
Pedig innen menni kellett, futni valamely irányban, ha mindjárt a nagyobb veszedelem karjai kozzá is, mert itt nem volt mivel táplálkozni és a mi több, félni lehetett a lappongó kafferek orvtámadásaitól is.

De merre? Hova? Ezt nem tudta egyik sem tanácsolni.

Babill azon volt, hogy menjenek beljebb a harezter közepe felé, majdesak találnak olyan ellenségre — mely vagy felkoczolja őket, vagy bajtársul fogadják a menekülteket.

Lóna rátalál barátaira, ők pedig hárman majd csak megelik osztályrészüket bármilyen alakban.

Tardos helyeselte ezt, különösen Lónára való tekintettel, kit lelkéből szeretett volna mielőbb a további szenvedéstől megoltalmazni.

Rövidesen közölte a tervet Lónával, ki örömmel nyugodott bele az ajánlatba.

Kretur is tudomásul vette és csupán anyit jegyzett meg, hogy ő az éjjel megálmodta, hogy a négy menekülő közül három nap alatt kettő meg fog halni és pedig ő és Lóna.

Kinevették ezért a furesa álomért de azért Babill elhitte, sőt Tardos is komolyan gondolkozott a hajdani boszorkány álma felett.

(Folyt. köv.)

Naponta fris szedésű

sárga dinnyét

legjobb fajtákból — saját termés.

.. Készíték legjobb izléssel kötött

menyasszonyi és nyoszolyólányi

c sok rokat

és alkalmi

koszorukat

legsolidabb árban.

Becses pártfogásért esedezve kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debreczen.

Képviselőt

keresünk Debreczen és környékére jó jutalék mellett. Előnyben részesülnek rövidáru üzlettulajdonosok, vagy nyílt divatáru üzlettel bíró szakférfiak. Ajánlatokat *Kunstfärerei und chemische Waschanstalt, von Sigmund Flus in Brünn*, czimre kérünk.

Bornagykereskedés Budapeston.

A közeledő szürethez a termelő helyeken lakó megbízható . . . . .

borbevásárlókat

keres. Ajánlatok, **HAASENSTEIN** és **VOGLER** czimére **Budapestre** „Bevásárló 8892“ jelige alatt küldendők.

Hirdetmény.

Néhai Balogh Mihály, volt debreczeni nyug. főmérnök, vállalkozó örökösének egyértelmű akarata szerint a Balogh Mihály hagyatékához beletárolt nagymennyiségű építési anyagok és szerek u. m. állásfák, deszkák, gerendák stb. — különböző szerszámok — az örökösök képviselőinek közbenjötté mellett nyilvános önkéntes árverésen fognak eladatni.

Az ezt venni szándékozók figyelmét azzal hívom fel, hogy az árverés foganatosítását f. é. aug. hó 7-én d. e. 9 órakor fogom a Balogh-féle téglagyár telepen megkérdeni s a következő napon folytatni.

Dr. Mariska György.
hagyatéki zárgondnok.

7213

1902

Árverési hirdetmény.

A városi Tanács közhírré teszi, hogy az ugynevezett Oláh ház utáni 26 hold 400 [ ] öl ondódi szántóföld az **1902 évi szeptember hó 10-én a városházánál d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. A kikiálltási ár 15.000 korona, melynek 10 %-át az árverési vezető bizottság kezébe készpénzben, vagy megfelelő értékű értékpapirban — bánatpénzül — letenni. Az árverési feltételek a városházánál, a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1902. július 18.

A városi tanács.

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank

volt üzleti helyiségét képezett

nagy emeleti lakás erkélylyel

üzleti és irodai czélokra is igen alkalmas

k i a d ó.

Értekezhetni :

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban.

(Iparbank-udvar.)

Hirdetések (a „Szabadság“ politikai napilap számára)

jutányos áron felvételnek.

DEBRECZEN.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Csapó-utca 9.

LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.

Telefon 275.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű **egyszerű nyomtatványokat is** és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

A papir gyári árban számítottatik.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.
Hirdetések a „SZABADSÁG“ című politikai napilapban a legolcsóbban számítva közzétételnek.

Telefon 275.